

Varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025 - 2028

Johdanto

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat varhaiskasvatuksen perusarvoja. Jokaisella lapsella on oikeus tulla nähdyksi, kuulluksi ja kohdatuksi omana itsenään. Suunnitelman tavoitteena on edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa, ehkäistä syrjintää ja vahvistaa lasten osallisuutta.

Tasa-arvo varhaiskasvatuksessa

- Vältetään sukupuolittuneita rooleja ja puhetapoja.
- Tarjotaan leluja ja materiaaleja, jotka tukevat kaikkien lasten valintoja.
- Henkilöstö reflektoi omaa toimintaansa, suunnittelee, arvioi ja kehittää toimintaa tasa-arvon toteutumisen näkökulmasta ja täydentää omaa osaamistaan täydennyskoulutuksilla.

Lainsäädännön tausta

- Tasa-arvolaki (609/1986): velvoittaa ennaltaehkäisemään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää.
- Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014): kieltää syrjinnän mm. iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vammaisuuden ja seksuaalisen suuntautumisen perusteella.
- Varhaiskasvatustalaki (2018/540): velvoittaa laatimaan toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman varhaiskasvatukseen
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022: korostaa inklusiivisuutta, moninaisuuden kunnioittamista ja lapsen oikeutta osallisuuteen.

Seuranta ja arviointi

- Suunnitelmaa arvioidaan vähintään kolmen vuoden välein.
- Arvioinnissa huomioidaan lasten ja huoltajien palaute sekä henkilöstön havainnot.
- Toteutuneet toimenpiteet ja niiden vaikutukset dokumentoidaan toimintakausittain.

Käytännöt Lapuan varhaiskasvatuksessa

- käytössä on tiimityöskentelyn tueksi **Tiimipalaveri- lomake**, joka toimii kasvattajien työvälineenä oman toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä.
- Tiimipalaveri- lomake sisältää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelulle tarkoitetun erillisen kohdan, jota tiimeissä käydään säännöllisesti läpi viikoittaisissa palavereissa.
- Lomakkeelle kirjataan ryhmäkohtaisia konkreettisia toimintatapoja ja huomioita tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta.
- Kirjauksia viedään käytäntöön ja niitä arvioidaan toimintakauden lopussa uuden toimintakauden suunnittelua silmällä pitäen.
- Varhaiskasvatuksessa on käytössä myös sähköinen ryhmävasu (Daisy), joka laaditaan tiimeissä vuosittain uuden toimintakauden alussa. Ryhmävasua täydentää tiimien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu.
- Tämä käytäntö on voimassa sekä päiväkodeissa että perhepäivähoidossa.

Lähteet:

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1986/609> |

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325>

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma Opetushallitus (oph.fi)

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-ulkaisut/julkaisut/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteet-2022>